

Vit hevja merkið yvir merkiskip til fong og føring av merkisvøru:

Støðan hjá fiski- flotnum og skipa- smiðjunum hættislig

Fiskiflotin er ov gamal og skipasmiðjurnar tørva útbúgv-
id fólki. Neyðugt er at fara undir veruligan skipasmiðju-
idnað í Føroyum fyri at bota um hesi viðurskipti. M.a.
hetta kemur John Smith inn á í fyrilestri sínum, ið varð
hildin á Føroysku Vikuni herfyri.

Vit loyva okkum at prenta fyrilesturin í heilum líki, tí
hann nemir við nógvar áhugaverdar og aktuellar spur-
ningar, sum ikki eiga at fara framvið í kjakinum um fram-
tíðina hjá føroyska samfelagnum

Myndin er frá Føroysku Vikuni 82. Vit siggja John Smith, ið saman við einum øðrum fekk 1. virðislen í Hugskots-
kappingini m.a. fyri skipaprojekt sitt. Vit siggja trý modell av fiskiskipum, ið vórðu sýnd fram á vikuni. Tað
fremsta skipið er nýggja skipaprojektið hjá John Smith

Eg vil byrja hendan fyrilest-
ur við at lesa brot úr einari
hugvekjandi hugleiðing á
blaðsíðu 3 í 14. september nú
mikudagin seinast. Har
stendur millum annað:

citát: «Í okkara umhvørvi
hefur víkingaskipið, lang-
skipið, staðið sum eitt tað
fremsta umboð fyri skipan-
arvirkni og skipanarfrøði
hjá forfedrum okkara. Henda-
an skapan helt áfram, millum
annað í Føroyska bátinum.

Skipini komu og fóru, og
sluppin myndaði at enda í
okkum hugmyndina um eitt
vakurt sigilandi far.

Hetta er so rætt, sum tað
er sagt.

Føroyski báturin er ein
frægd fyri eyga. Tað fer ein
ylur av barnlyndis kendari
tráðandi gleðiskenslu ígjøgnum
sál og líkam, tá ið ein sær
og kennir hetta yndisliga,
lætta skipanarverk undir
fótum og tað fløvar at siggja,
at hetta av fremstu skaldum
okkara høgt hevjaða far nú
aftur er drigið fram úr søguni
í sinum upprunasniði. Tað
frøðir eyga og fløvar sinnið
her á Føroya Vikuni 1982 at
siggja og við hondunum at
kenna hetta listarverk.

Uppruna-føroyskt báta-
smið er ein list, gjøgnum
æt'arlið runnin saman í sam-

ljoði við okkara náttúru og
umhvørvi.

Tað er eingin ivi í mær, at
eins og føroyski báturin var
støði undir, og ein fortreyt
fyri livjargni hjá farnu
æt'arliðunum, so verður
hann aftur, — í sinum upp-
runasniði, — at gerast part-
vist støði undir okkara tjóð
— tí at list er list — og hevur
listarverks virði.

Tað er eisini rætt, tá ið hæv-
undurin sigur, at sluppin at
enda, myndaði í okkum, hug-
myndina um eitt vakurt sigl-
andi far. Eisini her, hava
fremstu yrkjarar og hæv-
undar okkara, fyri okkara og

komandi ættarliðum, — um
teimum verður liv lagað,
varðveitt minnið um slupp-
ina, og um tað tíðarskeið í
søgu okkara, har sluppin var
støði undir tjóð okkara.

Hetta er vorðið søga og tí,
lat okkum drypa hævur og
ikki gloyma tey beisku kor,
tað harðbalna liv, tær sáru
hendur, tær bivandi og bið-
andi mammur, konur, ið við
børnum teirra í angist bið-
andi, — starandi út móti
grøntunga, — starandi eftir
toppsleglinum, dagandi móti
havsbrúnni — ið birti í
teimum aftur vónina, — vón-
ina um at fáa aftur teirra

John Smith: — Vit mugu gera skipini tiltalandi fyri ungdom-
in, so at hann sjálvur leitar til hesa vinnu

kæru og teirra dýrkeypta
fong.

Lat okkum aldrin gloyma
kollin ella keppin í slitnu
hondunum og kontrabókina,
tí sum skaldið kvøður:

Tit sum við ár i hendi
so mangan ódnardag
á hesum strondum lendu
við høg og goðum lag
tit veiddu fisk av grunni
og slitu hungursband
fyri hvønn plink tit funnu
tit bygdu hetta land.

Í gomlu skrivstovunum á
Gørdunum, hjá Diassi, á Løg-
hamri, á Tjørn, á Marknøyrri,
hingu á veggnum medaljur
og diplomir.

— Vit útluttu heimsins
besta fisk!

Sum aður sagt, hetta er
vorðið søga, og lat tað so
verða.

Støðan

Tann tekniska neyðtøkan
tekur seg upp. — Vit fáa
motorar — runt styrivølin
verður bygt eitt hús. — Slupp-
in siglar enn, hon stríðir seg
ígjøgnum fyrra heimsbar-
daga.

Tann føroyski báturin liv-
bjargar mongum.

Niðurgongutið. — Annar
heimsbardagi brestur á og
fóringar vinda merkið á
stong, gyrða seg inni við be-
tong og fara í stríð við einari
riflu, einari maskinbyrsu og
einum raketapparati. Føroy-
ingar eru við til livbjarga
bretum við at flyta livsneyð-
ugar proteínir, — teir flyta
fisk.

Sluppinar og fáu damp-
togararnir flyta fisk og menn
lata liv í stríði móti at fáa
niðurbart tatiðarinnar
størsta bilmenni, Adolf Hit-
ler og hansara albrýnjar
sáðistar, og vunnu sær blóð-
keypt sterlingpund heim-
aftur til lands.

Hin føroyski báturin liv-
bjargar mongum. Víkinga-
synir yvirleva. Keypa gamlar
trolarar, og sluppin fær eitt
hús afturat og avskeplast alt
meira og meira. Síðst í fjóruti
árunum og fyrst í fimti-árunum
byggja vit Caising og
byggja nú eitt hús afturat
hinum báðum egningskúrini.
Í Gørdasmiðjunum í Vági er

nógv arbeiði. Táverðandi
smiðjumeistarinn, Albert
Hentze, nýtir neglina á tum-
inum og ger strikur í cement-
gólvið — hann tekur. Vit
byrja at el-sveisa og fyri at
fáa prógv fyri, at sveisingin
heldur, verður sett fast á ein
stórval á hvalastøðini í
Lopra, jú, tað bar til.

Vit installera størri mot-
orar, sluppin gerst alt ljótari
og ljótari, eitt fjórða hús
verður sett omaná hini try. —
Hon hongur alt meira og
meira á reyvini.

Miðskeiðis í fimti-árunum
verða vit fluttir eins og onnur
djør í forlastini á Dronning
Alexandrine til Íslands.
Støðið rillar og tað tykist
sum um konstruktionsprin-
sippið er fastlagt og fastlæst.
Fyrst í trýssinum byggja
vit fyrsta føroyska skipið,
bygt úr stáli, konstruktions-
prinsippið (bygningmáti)
er tann sami.

Fyrst byggja vit ein
skrokk, omaná skrokkinn seta
vit stálcaising, runt hana
tvey onnur hús og omaná
hana seta vit fjórða hús.
Har frammí byggja vit ein
bakka. Skipið er vakurt, har
er bæði spring og bjálkabukt.
Handverkið er fyrsta flokks.

Fyrsta prototypin er vorð-
in til og virkar. Vit halda
fram og tað at tekna verður,
— um ikki heilt, — so partvist
accepterað ella góðtikið sum
annað arbeiði.

Nýggjur sáttmáli verður
gjørdur. Føroyingar halda
áfram við at byggja
prototypur.

Nógv, nógv skip verða
bygd í Noregi, mynstrið er
tað sama: Caisingin stendur
við sama lag og skorðast og
tekur burtur besta plássið av
dekkinum, burtur av Føroya
størsta arbeiðsplássi, ið nú er
vorðið eitt opið, vandamikið
bæðikar, og á dekkinum eru á
tekningini vistar nakrar
tush-strukur, ið leysliga visa,
hvar dekkstúttirnar skulu
setast og ein sirkul, ið sýnir
ætlaða staðið at seta linu-
spælið á.

Í 1964 setur Føroya Lands-
stýri lýsing í bløðini og
bjóðar til kapping um tekn-
ing av einum útróðrabáti til
heimamíðini. Treytin fyri
luttøku er, at báturin skal
verða niðanfyrir 20 brutto-